

Ciberintifada sahrauí

Sota aquestes ratlles, manifestació del passat 29 de maig a Al-Aiun. A la dreta, una de les ferides per la carrega policial.

Una reduïda concentració de familiars i amics d'Ahmed Hadi, àlies El-Kinnane, un pres comú condemnat a dotze anys de presó per "tràfic d'estupefaents" i que havia de ser traslladat de la presó d'Al-Aiun a la d'Agadir, el passat 21 de maig, va deslligar la revolta.

Quasi un mes després dels incidents, la situació continua sent molt tensa als territoris del Sàhara Occidental. El que les autoritats marroquines, encarregades de l'administració de la zona en conflicte, consideren "petits incidents provocats per un grup d'adolescents manipulats", per als sahrauís a favor de la independència representa l'inici d'una intifada.

La ràbia continguda va començar a eixir en xicotetes manifestacions; els sahrauís ocupaven els carrers de barris populars d'Al-Aiun, la capital administrativa del Sàhara, com Matallah, Casa Pedra o Polko, o les principals avingudes d'Es-mara i Dakhla, l'antiga Villacisneros, i

s'organitzaven a les universitats marroquines.

I el passat 27 de maig, els mitjans de comunicació de l'estat espanyol, entre molts altres, van ser testimonis d'una repressió brutal contra estudiants sahrauís i marroquins després que un reduït grup penjara una pancarta a la reixa de la universitat de Rabat, advocant per un Sàhara lliure i cridant "Visca el Polisario". Les forces antidisturbis, que primer van haver de retrocedir, ja que van ser atacades amb pedres, van realitzar una operació molt violenta per poder entrar al campus universitari d'aquesta ciutat. En la càrrega van colpejar sense cap mirament qualsevol persona que es creuara al

seu pas. Durant els incidents, es va viure la cara més dura de la repressió que organitzacions de drets humans sahrauís fa anys que denuncien al que ells consideren "els territoris ocupats". I, sens dubte, la difusió de la duresa de la repressió va ser un colp dur per al règim marroquí, que en els posteriors enfrontaments amb manifestants sempre ha tingut una cura especial a reservar els cops per als interrogatoris a la comissaria.

La primera mostra d'aquesta contenció artificial va poder comprovar-se dos dies després a Al-Aiun. El 29 de maig, aprofitant la visita oficial organitzada pel Ministeri de Comunicació marroquí d'un grup de periodistes, polítics i membres d'ONG espanyols a la capital del Sàhara, un grup de quinze sahrauís va iniciar la seua protesta. Amb cares de por, recolzant-se els uns en els altres, miraven més enllà de l'impressionant cordó policial per animar els seus compatriotes perquè se sumaren a la concentració. Van agafar una bandera marroquina, la van esquinçar i després de tirar-la a terra la van xafar mentre demanaven l'autodeterminació del poble sahrauí.

Les forces antidisturbis i els gendarmes contemplaven immòbils l'escena mentre intentaven impedir que vianants, homes i dones, s'uniren a la manifestació. Els telèfons mòbils van deixar de tenir xarxa, perquè no es convocara més persones, i cada vegada era més contundent la presència de forces de l'ordre marroquines.

La protesta va continuar durant quasi una hora i mitja. En aquell moment hi havia al voltant de 200 sahrauís desafiant el rei Mohamed VI en una cèntrica plaça d'Al-Aiun, enfront de l'Hotel Nadjil. De sobte, com si isqueren del no-res, una contramanifestació de prop de 1.000 persones va enarborar banderes marroquines i fotografies del monarca alauita cridant "Sàhara marroquí".

Els manifestants sahrauís van decidir asseure's a terra com a mostra que la seua petició era pacífica i que es dirigia únicament al règim marroquí, però els agents de les forces auxiliars no els van permetre que adoptaren aquella actitud i els van obligar a alçar-se. Poc després es va produir el xoc i, encara que les forces antidisturbis van mantenir una actitud tranquil·la, l'endemà diversos sahrauís es curaven les ferides a casa per temor a acudir a l'hospital i que tornaren a portar-los a la comissaria.

Després d'aquests incidents, el Marroc ha desplaçat al màxim nombre possible d'efectius al Sàhara; els gendarmes han pres les ciutats i assetgen els barris les vint-i-quatre hores del dia. Però això no ha impedit que se succeïssin les mobilitzacions de sahrauís que han perdut la por. En alguns establiments o fins i tot caminant pel carrer és possible sentir sahrauís que es manifesten obertament a favor de la independència i que asseguren que ha arribat el moment, que la situació és insostenible.

En canvi, les declaracions de Mohammed Rharrabi, *wali* [governador] d'Al-Aiun i Bujador, han passat de reconèixer que hi ha un "problema" de caràcter polític a referir-se a una trentena d'activistes dels drets humans que utilitzen els diners marroquins de les indemnitzacions pels anys que van passar a la presó per promoure la revolta. Rharrabi, que també va gestionar la crisi de l'illot Perejil a l'estiu del 2002 quan exercia el càrrec de *wali* a Tetuan, es va mostrar la setmana passada convençut que la situació està

"La gent ha perdut la por"

FEDERO ROLO

Abdesalam Eddymaoui és militant de drets humans i antic pres polític. Viu a Esmara (a 40 quilòmetres a l'oest del mur construït pel Marroc durant la guerra i a 240 d'Al-Aiun)

— Què demanen els activistes de drets humans al Marroc?

— El Govern i el rei asseguren que al Marroc hi ha democràcia, que cada un té els seus drets, però

al Sàhara ningú no pot parlar, ningú no pot eixir al carrer per expressar la seua opinió. L'executiu marroquí acaba de signar una llei en contra de la tortura, però els esdeveniments que vivim demostren que la seua aplicació per als sahrauís no existeix.

— Com evolucionarà la situació?

— El 27 de maig vam fer una manifestació a l'avinguda principal d'Esmara, batejada com a Hassan II. Va ser una concentració pacífica de 500 persones per protestar contra els fets d'Al-Aiun, contra la repressió contra els sahrauís. Des de la manifestació del 29 de maig a Al-Aiun s'ha reforçat la vigilància. Hi ha molts policies vigilants les nostres cases. A mi m'ha visitat gent de les autoritats per demanar-me que transmeta un missatge als joves perquè no isquen a manifestar-se aquests dies. L'important és que estiguem tranquils perquè ens amenacen que si eixim correrà la sang.

— Està d'acord amb els joves que asseguren que ha començat la "intifada" sahrauí?

— En la protesta cal diferenciar entre els que militem pels drets humans i demanem que es respecte l'opinió dels sahrauís i la seua opció per la independència, i els que estan amb el Front Polisario i segueixen el que el moviment els marca. Si la situació continua així, hi haurà dos col·lectius diferents que reivindicuen el mateix però per camins diferents.

— Però l'objectiu dels manifestants és el mateix...

— Hem d'unir-nos per protestar perquè el Marroc no respecta els drets humans, i que cada un pugui dir en veu alta que vol viure amb el Marroc o amb el Front Polisario. La gent sap el que vol, per això ha iniciat aquesta protesta contra el Marroc. El Govern marroquí ha de respectar els tractats internacionals que ha signat i ratificat.

— És possible parlar avui amb més llibertat, expressar el que pensen els independentistes?

— Sí, alguna cosa ha canviat, que la gent ha perdut la por, i a més està molt cansada de la situació. Hi ha molta solidaritat entre les protestes que s'han organitzat a Dajla, Esmara, Al-Aiun, o a ciutats marroquines com Azza, Marràqueix, Agadir o Rabat.

— Creu vostè que el Front Polisario dona suport a les manifestacions?

— És possible que el Front Polisario estiga ajudant a fer que la intifada s'organitze de manera simultània a moltes ciutats. A tot el Sàhara hi ha moviments.

— Pot portar la protesta pacífica a la violència si es prolonga la situació?

— De moment no hi ha violència perquè es manté l'alto el foc acordat després de la guerra, però si la situació continua així i la intifada agafa força, hi ha el perill que es torne a les armes. El Marroc ha signat acords que no compleix. Si no estan disposats a trobar una solució per al Sàhara, que isca la Minurso del territori i que comence novament la guerra. Han entrat a cases sahrauís d'Al-Aiun amb l'excusa que amagaven armes, i han robat i destrossat les cases sense trobar-hi res.

>>> — El desplegament policial, que recorda l'època de l'exministre d'Interior, Driss Basri, està des del seu punt de vista ben controlat?

— En l'època de Basri mai no va arribar a haver-hi un desplegament com el d'ara. Han arribat durant dies i dies, han portat efectius de tot el país perquè tenen por d'Esmara, saben que la revolució definitiva pot eixir d'aquests carrers.

PEDRO ROJO

controlada i que en pocs dies serà possible replegar les forces de l'ordre.

Internet i SMS. Brahim Dahame, antic pres polític sahrauí i propietari d'un cibercafé a l'avinguda Mekka, enfront de l'Hotel Al Massira, a Al-Aiun, és un dels que es van beneficiar d'una indemnització. "En el meu *ciber* entren sahrauís que sé que són pro-Polisario, marroquins i agents secrets. Està tot molt controlat perquè nosaltres, el 1998, creàrem a Rabat un comitè de coordinació sobre drets humans que aquests dies està donant els primers fruits." Dahame explica que la revolta ha aconseguit una gran difusió gràcies a Internet i als mòbils. "Utilitzem la tecnologia com qualsevol persona normal. Els missatges SMS permeten a la gent quedar en un lloc i a una hora determinats sense que ningú escolte la informació, i a través del correu electrònic i de les pàgines a favor de la independència informem diàriament de la situació."

L'organització d'aquesta ciberintifada es comprova a la casa d'un dels activistes de drets humans. Brahim Numbria participa en encesos debats i en la presa

de decisions sobre el suport a les famílies que han vist la seva casa saquejada pels gendarmes o als que han patit tortures en comissaria:

En una petita habitació, hi ha un ordinador on consta tota la documentació de la revolta de l'últim mes, una càmera de vídeo i una altra de fotos digital per poder difondre quasi en temps real cada esdeveniment. Durant els últims dies tots els esforços es concentren en la futura visita d'una delegació de diputats espanyols autoritzada pel Govern marroquí. Després de dos intents fracassats de polítics i activistes de drets humans de Madrid i Catalunya, els independentistes sahrauís confien que s'anuncie aviat la data i el programa de la trobada que mantindran amb els polítics espanyols. "Estem concentrats en la visita dels diputats. Estem segurs que els sahrauís eixiran al carrer. És la nostra oportunitat per contar el que està passant i que se'n escolte", va sentenciar Hamad, un altre sahrauí que ha passat per algunes presons marroquines.

Carla Fibla
Rabat

Segons Surkov, Vladimir Putin no té cap interès a revifar les cordones de l'era soviètica. A la imatge, Putin presideix una reunió del Consell de Seguretat rus.

En una enquesta sobre l'elit russa, fóreu considerat el segon home més poderós del país, després del president Putin, i per damunt del primer ministre rus, Mikhaïl Fradkov. Se'n sent honorat?

— No hi done gaire importància. Segurament no és veritat.

— Però, d'alguna manera, implica que la gent considera que, com a membre de l'administració, té més poder que el cap d'estat. Diuen que la detenció i la condemna del magnat del petroli, el multimilionari Mikhaïl Khodorkovski, és conseqüència de la influència que teniu, no solament vostè, sinó també altres alts càrrecs del Kremlin.

— Només són rumors. Els motius personals em fan difícil de prendre partit en aquest cas. Jo mateix vaig formar part de la nòmina de Khodorkovski, durant deu anys. No tinc parer, perquè el respecte, i per això preferesc no fer-